

Съ избухването на Херцеговинското въстание (юлий 1875 г.), когато между българитѣ настава едно рѣшително раздвижване, Хитовъ е билъ единъ отъ първитѣ дѣйци, които изработватъ плана за едноврѣменно въстание и въ България. За тая цѣль въ Букурещъ се основава новъ революционенъ комитетъ, прѣдседателството на който заема самия Хитовъ, а ржководството — Ботевъ, апостола Стамболовъ и т. н. Първо дѣло на тоя комитетъ бѣ несполучливото Старагорско въстание.

Съ избухването на войната между Турция и Сърбия (1876 г.), новъ български легионъ отъ 1300 души се притича на помощъ на сърбитѣ подъ войводството на *Хитовъ, Илю Марковъ, Ф.-Тотю* и т. н.

За осъществяване плана да се подигнатъ същеврѣменно и българитѣ, *Хитовъ* се промъква въ България отъ Сърбия и стига чакъ до с. *Белимелъ* (Кутловишко), но поради недостигъ отъ храна и поради безредици, той се оттегля назадъ. По-нататъшнитѣ му подвизи до свършека на тая война ни отнискатъ въ самата Сърбия и край българската граница.¹⁾

¹⁾ Вжъ подробности въ Докторовъ. Записки по движ. на първон. добровол. чети въ сръбско-турската война. Пловдивъ, 1891; Ф. С. Симидовъ за Ф.-Тотю, 540; Д-ръ П. Ив. Стояновъ, за Ловечъ, стр. 12.

Голъма часть отъ живота на Хитовъ е изложенъ въ неговитѣ записки по „пжтуването“ му по Ст.-планина (изд 1872 г.) и въ Слав., сб., Спб., февр. 1877 г.

За принесени заслуги на сърбитѣ той е ималъ сръбска пенсия още отъ 1867 г. Ср. Симидовъ, 497;

Първата му жена Бойка, която има и пѣсенъ въ Сливенъ, умира тукъ, като примѣрна патриотка. Братъ ѝ билъ въ самата чета на Хитовъ, а въ 1864 г. става войвода на нѣколко сливенски четника, на които Х. Дим. е билъ знаменосецъ.

Хитовъ се помина прѣвъ февр. 1918 г. въ Русчукъ, дѣто живѣеше съ семейството си; има двама сина и една дъщеря отъ втората си жена-сръбкиня.

За Хитовъ има доволно много подробности въ поетична форма у повѣстъта на Чайковски „България“, стр. 30, 38 etc. Ср. Иречекъ въ ист. на Бълг., 692; *Ib. Osveta, Praha, 1875.*

Ср. Димитровъ, II. 521, за четата на Хитовъ въ Сърбия и нейнитѣ движения, състояща се отъ 280 души.

Истинската политическа дѣйность на Хитовъ се почва отъ 1860 г. Знамето на четата му е било осветено отъ сливенския свещеникъ Поль Юрданъ въ 1861 г. Отъ тукъ нататъкъ Хитовъ много е помагалъ на сливенскитѣ селени съ изчистване на заселени между тѣхъ татари отъ 1861 г. и черкези отъ 1863 — 1864 г. Само въ *Мараша* е прѣмахналъ 16 души татари, а между Сливенъ и Котелъ — 60 турци. Не се минавало недѣля да не идатъ при него селски куриери съ молба да иде въ селата имъ и накаже мохамеданскитѣ потисници. Това ставало и кждѣ Шуменъ, въ Сръдня-гора, около *Сакра* и т. н.